

LIETUVOS MOKSLO TARYBOS VALDYBA

POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2025-10-23 Nr. 12V-11

Vilnius

Posėdis įvyko 2025 spalio 23 d.

Posėdžio pirmininkas – Eugenijus Butkus.

Posėdžio sekretorė – Gabrielė Dailidaitė

Dalyvavo valdybos nariai: Eugenijus Butkus, Regina Valutytė, Monika Paulė, Asta Pundzienė, Antanas Čenys, Paulius Vaidotas Subačius. Dalyvių sąrašas pridedamas (protokolo priedas Nr. 1). Kворumas yra.

Posėdis atviras, dalyvavo: Vaiva Priudokienė, Vilmantė Borutaitė, Jurgita Verbickienė, Jolanta Kairė, Rasa Karalienė, Toma Lankauskienė, Audronė Vyšniauskienė, Audronė Ašmontienė, Daiva Karužaitė, Sonata Bikinienė, Aiga Jonelė, Audronė Telešienė, Julija Sabataitytė, Asta Aleksandravičienė, Aurelija Biliuvienė, Eugenijus Stumbrys (protokolo priedas Nr. 2).

Posėdžio audiovizualinis įrašas (registracijos data 2025 m. spalio 30 d. reg. Nr. NP–67).

DARBOTVARKĖ:

1. Darbotvarkės tvirtinimas.
2. Dėl Valdybos posėdžio 2025.09.23 protokolo ir priimtų nutarimų.
3. Dėl „Socialinių inovacijų mobilumo srityje mokslinių tyrimų paskirtinės programos rengimo galimybių studijos" pristatymo.
4. Dėl LMT MTEP 2025 m. I-III ketv. biudžeto vykdymo.
5. Dėl Valdybos nutarimų vykdymo.
6. Dėl ES struktūrinės paramos LMT projektų įgyvendinimo eigos.
7. Dėl LMT 2026-2028 m. strateginio veiklos plano.
8. Dėl Teaming projektų kofinansavimo.
9. Kiti klausimai.
 - STRATA tyrimo ataskaita “Inovacijų reformos mokslo politikos įgyvendinimo srityje rezultatų vertinimas”.
 - Dėl XX-osios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano (VPNĖP) veiksmų mokslo ir studijų srityse
10. Kitame Valdybos posėdyje numatomų svarstyti klausimų aptarimas.
11. Kito Valdybos posėdžio data – 2025 m. lapkričio 20 d.

1. 1. SVARSTYTA. Darbotvarkės tvirtinimas.

E. Butkus pristatė darbotvarkę. Valdyba bendru sutarimu pritarė darbotvarkei.

2. SVARSTYTA. Valdybos posėdžio 2025.09.23 protokolas ir priimti nutarimai.

Su klausimo svarstymu pridedamas priedas prie protokolo: Nr. 3.

E. Butkus pristatė rugsėjo mėnesio posėdžio protokole suderintus Valdybos nutarimus. Protokolas įkeltas į DVS ir į Teams Valdybos aplanką.

3. SVARSTYTA. „Socialinių inovacijų mobilumo srityje mokslinių tyrimų paskirtinės programos rengimo galimybių studijos“ pristatymas.

Su klausimo svarstymu pridedami priedai prie protokolo: Nr. 4, Nr. 5, Nr. 6, Nr. 7 ir Nr. 8.

Ekspertų komisijos pirmininkė prof. dr. A. Telešienė pristatė Socialinių inovacijų mobilumo srityje mokslinių tyrimų paskirtinės programos rengimo galimybių studiją: situacijos analizę, turimą potencialą, SSGG analizę, gaires paskirtinės programos kūrimui ir išvadas bei rekomendacijas. Studijos tikslas – įvertinti socialinių inovacijų taikymo galimybes sprendžiant socialinę atskirtį ir užtikrinant įtraukų bei tvarų mobilumą Lietuvos regionuose, remiantis tarpdisciplininiais tyrimais ir bendradarbiavimu tarp mokslo, viešojo, nevyriausybinių ir privataus sektorių. Lietuvoje yra mokslininkų ir institucijų, galinčių vykdyti tokius tyrimus, tačiau tyrimai fragmentiški, trūksta koordinavimo ir finansavimo.

Valdybos nariai kėlė klausimus dėl programos apimties, pritaikomumo Lietuvos kontekste, finansavimo šaltinių ir mokslinio potencialo. Prof. A. Telešienė atsakė, kad būtina atsižvelgti į Lietuvos socialinę struktūrą, o užsienio sprendimai ne visada tinka dėl skirtingų sąlygų ir nuostatų. Valdybos nariai pažymėjo, kad grėsmės SSGG analizėje paliestos paviršutiniškai. P. V. Subačius paminėjo, kad jei tyrimai yra orientuoti tik į tam tikrą grupę, o ne į visos visuomenės atžvilgiu nukreiptas socialines inovacijas, socialinė atskirtis didėja, todėl tokiais motyvais parengtai programai jis prieštarautų.

NUTARTA. Valdyba bendru sutarimu siūlo:

1. „Socialinių inovacijų mobilumo srityje paskirtinės mokslinių tyrimų programos rengimo galimybių studija“ gana siaurai aprėpia socialines inovacijas. Informuoti Susisiekimo bei Socialinės apsaugos ir darbo ministerijas ir kitas suinteresuotas šalis, kad Programos projektą galima būtų rengti, jei ją inicijavusios institucijos įsipareigotų taikyti sutelktinio finansavimo modelį;
2. Galimybių studijoje įvardytus tyrimus pradėti įgyvendinti per kitas priemones, pvz., LMT reikminius tyrimus ir Valstybinių mokslinių tyrimų institutų ilgalaikes programas.

4. SVARSTYTA. LMT MTEP 2025 m. I-III ketv. biudžeto vykdymas.

Su klausimo svarstymu pridedamas priedas prie protokolo: priedas Nr. 9.

Klausimą pristatė LMT pirmininko pavaduotoja V. Priudokienė. Biudžeto vykdymas – iki spalio 17 d. paskirstyta 87% biudžeto lėšų, dalis lėšų liko nepanaudota dėl vėluojančių Lituanistikos programos, Mokslininkų grupių projektų kvietimų, BBMRI-ERIC bei LIST ir GŠT infrastruktūrų, NASA stažuotių. Pagrindinės problemos – vėluojantys kvietimai, ilgas derinimas su LMT komitetais, nepakankamas planavimas ir administraciniai trikdžiai, dėl kurių dalis lėšų paskirstoma vėluojant arba lieka nepanaudota.

Valdybos nariai aptarė biudžeto vykdymo rezultatus, nepanaudotų lėšų sumas, jų paskirstymą IV ketvirčiui, problemas dėl vėluojančių kvietimų ir siūlomas priemones efektyvesniam finansų valdymui. Valdybos nariai klausė, kodėl Mokslininkų grupių projektų ir Lituanistikos programose yra nepanaudotų suplanuotų lėšų. V. Priudokienė atsakė, kad šiais metais Lituanistikos programa prasidėjo vėlai, programai buvo planuota skirti 2 mln. Eur., pabrėžė, kad HSM komitete nebuvo atsižvelgta į Administracijos siūlymą – remiantis ilgamete patirtimi skirti mažiau lėšų pirmaisiais programos įgyvendinimo metais, nes projektų įgyvendinimas prasideda metų viduryje. Paminėjo, kad Lituanistikos programa šiuo metu neturi Vykdyto grupės, o įgyvendinimą koordinuoja HSM komitetas. A. Pundzienė paklausė apie Lituanistikos programos lėšų skyrimą kitiems metams, V. Priudokienė atsakė, kad kitiems metams šiai programai naujam kvietimui planuojama skirti 1,5 mln.

eurų ir tikimasi, kad projektai prasidės anksčiau. P. V. Subačius pakomentavo, kad kvietimai turi būti skelbiami gerokai anksčiau, šių metų paskelbti per vėlai, todėl atsirado nepanaudotų lėšų. V. Priudokienė atsakė, kad vienas iš didžiausių stabdžių Lituanistikos programai buvo ilgas kvietimo formos derinimas su HSM komitetu, taip pat paminėjo, kad ekspertų grupės laiku neužbaigė darbo bei trūksta konstruktyvumo svarstant klausimus komitete. A. Pundzienė pasiūlė pateikti siūlymą LMT pirmininkui išanalizuoti esamą situaciją, kur stringa procesai organizacijoje ir pateikti siūlymus Valdybai dėl procesų tobulinimo. A. Čenys pasiteiravo apie kitų metų kvietimų sąrašą, paminėdamas IKT programą ir kad Valdyba iš anksto turi susipažinti su tokia informacija. P. V. Subačius pritarė, kartu pasiūlė inicijuoti susitikimus su HSM komitetu ir išsiaiškinti, kodėl nėra laiku atliekamas darbas ir kokios priežastys tai lemia, taip pat jis pabrėžė LMT reputacijos klausimą. V. Priudokienė atsakė, kad HSM komitetas pažadėjo parengti Lituanistikos programos apžvalgą, o dėl bendravimo organizacijos viduje LMT tikisi išbandyti 2 priemones, viena iš jų – Interesų valdymo politika (komitetų nariai nebegalės vadovauti ekspertų komisijoms), kita priemonė – panaudoti dirbtinio intelekto įrankius greitesniam ekspertų parinkimui, nes dabar jų parinkimas užima didelę laiko dalį. A. Čenys paklausė, kam daugiausia bus perskirstomos nepanaudotos lėšos. V. Priudokienė atsakė, kad didžiausia dalis skiriama duomenų bazių prenumeratai (dabar 78% skiria ŠMSM, kitus 22% lėšų prideda pačios institucijos), kita priemonė – narystės tarptautinėse MTI mokesčiai už 2026 metus, LMT dalį šių mokesčių apmoka iš institucijų grąžinamų lėšų, todėl ir šiais metais Administracija siūlo nepanaudotas lėšas skirti šiai priemonei.

Valdyba konstatuoja, kad būtina parengti priemones biudžeto valdymo efektyvumui didinti: dažniau analizuoti procesus ir aiškiai paskirstyti atsakomybę tarp Administracijos ir Valdybos, rengti vieningą procedūrų vadovą, kad būtų užtikrintas savalaikis kvietimų ir lėšų paskirstymas.

Lėšas perskirstyti mokslinės infrastruktūros atnaujinimui, duomenų bazių prenumeratai (MSI prisidedant ne mažiau nei 15 proc.), tarptautinių infrastruktūrų narystės mokesčiams, mokslo renginių kompensavimui, doktorantų skatinamosioms stipendijoms (neviršijant 60 proc. sėkmės rodiklio).

NUTARTA. Valdyba bendru sutarimu siūlo:

Biudžetą perskirstyti pagal priedą Nr. 9. Administracija turėtų išanalizuoti ir pateikti siūlymus valdybai bei komitetams dėl sklandesnių biudžeto valdymo procesų, identifikuoti problemines sritis, kur stringa procesai ir kaip juos pagerinti, kad būtų išvengta suplanuotų lėšų nepanaudojimo pagal paskirtis ateityje.

5. SVARSTYTA. Valdybos nutarimų vykdymas.

Su klausimo svarstymu pridedami priedai prie protokolo: Nr. 10.

LMT pirmininko pavaduotoja V. Priudokienė pristatė informaciją apie Valdybos nutarimų ir siūlymų pirmininkui įgyvendinimą.

6. SVARSTYTA. ES struktūrinės paramos LMT projektų įgyvendinimo eiga.

Su klausimo svarstymu pridedami susiję priedai prie protokolo: priedas Nr. 11.

Valdybos nariai ir Administracija aptarė ES struktūrinės paramos projektų eigą, identifikavo probleminius projektus, aptarė rizikų valdymą ir paprašė pateikti detalius veiksmų planus su terminais bei rizikų valdymo priemonėmis.

Išskirti probleminiai projektai: „Inovacijų ir technologijų perdavimo centrų kompetencijų stiprinimas“, „Atžalinių įmonių projektai“; "Mano pirmoj tyrimų komanda" ir „Tarptautinių kompetencijų centrų kūrimas“. Pagrindinės problemos – vėluojantis sutarčių pasirašymas, sudėtingas derinimas su partneriais ir rizika praleisti terminus. Valdyba atkreipė dėmesį, kad nepasirašyta jungtinės veiklos sutartis su institucijomis. L. Kisielė informavo apie priežastis, kodėl sutartis iki šiol nepasirašyta ir nurodė, kad sutartis yra parengta ir bus pasirašyta iki lapkričio 3 d.

Rizikų valdymas. Valdyba paprašė kiekvienam projektui parengti detalų veiksmų planą su aiškiais terminais, atsakomybėmis ir rizikų valdymo priemonėmis, kad būtų galima laiku identifikuoti ir spręsti išskylančias problemas.

Atsakomybės ir bendradarbiavimo akcentavimas. Diskusijoje pabrėžta, kad projektų įgyvendinime būtinas glaudus bendradarbiavimas tarp administracijos, mokslo ir studijų institucijų bei ministerijų, o sprendimų priėmimas turi būti pagrįstas aiškiais duomenimis ir dokumentais.

NUTARTA. Valdyba bendru sutarimu siūlo:

Parengti detalius planus su rizikos valdymu ES struktūrinės paramos priemonėms: Inovacijų ir technologijų perdavimo centrų kompetencijų stiprinimas, Atžalinių įmonių mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros (MTEP) projektai, Tarptautinių kompetencijos centrų kūrimo, Mano pirmoji tyrimų komanda, Edukologijos tyrimų proveržio programa ir pateikti juos kitam Valdybos posėdžiui š. m. lapkričio 20 d.

7. SVARSTYTA. Dėl LMT 2026-2028 m. strateginio veiklos plano.

Su klausimo svarstymu pridedamas susijęs priedai prie protokolo Nr. 12, Nr. 13 ir Nr. 14.

A. Biliuvienė pristatė 2026–2028 m. LMT strateginio veiklos plano rengimą - strateginis planas remiasi valstybės nustatyta metodika, kiekvienas uždavinys turi turėti rodiklį ir priemonę, siūloma palikti esamus rodiklius, kol nėra patvirtintos ilgalaikės strategijos, diskutuota dėl rodiklių, kurie atspindėtų realų LMT indėlį. A. Biliuvienė taip pat aptarė rodiklių ir prioritetų formulavimą, Valdybos nariai diskutavo, kaip atskirti LMT veiklos rodiklius nuo bendrų sektoriaus rodiklių, kaip konkretizuoti prioritetus ir užtikrinti, kad jie būtų pamatuojami ir atitiktų realius veiklos rezultatus. Diskusijoje pabrėžta, kad ilgalaikės strategijos patvirtinimas ir grįžtamasis ryšys iš Vyriausybės yra būtini tolimesniam plano tobulinimui, o vadovas atsakingas už aktyvų komunikavimą su Vyriausybe dėl dokumentų derinimo.

NUTARTA: 1. Įpareigoti LMT pirmininką aktyviai bendrauti ir bendradarbiauti su Vyriausybe, siekiant gauti grįžtamąjį ryšį dėl LMT ilgalaikės strategijos iki kito Valdybos posėdžio;

2. Valdyba organizuos papildomą posėdį iškart gavusi grįžtamąjį ryšį ir anksčiau nei numatyta reguliaraus posėdžio data.

8. SVARSTYTA. Teaming projektų kofinansavimas.

Su klausimo svarstymu pridedami susiję priedai prie protokolo: Nr. 15 ir Nr. 16.

Klausimą pristatė E. Butkus, informavo kad paskutinę spalio savaitę yra planuojami atnaujintų Teaming projektų pristatymai ŠMSM.

NUTARTA: Sprendimas dėl Teaming projektų kofinansavimo bus priimtas gavus medžiagą po atnaujintų projektų pristatymo.

9. Kiti klausimai.

STRATA tyrimo ataskaita “Inovacijų reformos mokslo politikos įgyvendinimo srityje rezultatų vertinimas”.

Valdybos nariai aptarė STRATA tyrimo ataskaitą dėl inovacijų reformos, iškelė klausimus dėl LMT pavaldumo, struktūrinių pokyčių ir rekomendacijų įgyvendinimo. Ataskaitoje siūlomi struktūriniai pokyčiai, diskutuota, ar pavaldumo keitimas išspręstų inovacijų politikos įgyvendinimo problemas ir kokie būtų tokio sprendimo teisiniai bei praktiniai padariniai. Valdyba siūlo parengti ataskaitos

rekomendacijų įgyvendinimo planą, įtraukiant LMT Valdybą ir Administraciją, kuris atlieptų tiek trumpalaikius, tiek ilgalaikius pokyčius. Diskusijoje pabrėžta, kad struktūriniai pokyčiai reikalauja diskusijos su Vyriausybe ir kitais socialiniais partneriais, o trumpalaikės priemonės gali būti įgyvendinamos per LMT nuostatų ir darbo reglamento pakeitimus.

NUTARTA. Valdyba bendru sutarimu siūlo:

Parengti STRATA tyrimo ataskaitos rekomendacijų įgyvendinimo planą, įtraukiant LMT Valdybą ir Administraciją, kuris atlieptų tiek trumpalaikius, tiek ilgalaikius pokyčius.

XX-osios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano (VPNĮP) veiksmų mokslo ir studijų srityse.

Klausimą pristatė E. Butkus. Informavo, kad siūlymus galima pateikti iki š. m. spalio 24 d., atkreipiant dėmesį, kad ŠMSM viešosiose konsultacijos pristatytas mokslo srities veiksmų planas aprėpia aktualias LMT veiklai sritis.

10. Kitame Valdybos posėdyje numatomų svarstyti klausimų aptarimas.

Kitame Valdybos posėdyje numatomi svarstyti klausimai:

- LMT administracijos grįžtamasis ryšys Valdybai dėl LMT struktūros projekto.
- Technologijos, gamtos, medicinos mokslo programų (priemonių) poveikio vertinimo metodika.
- CoARA susitarimo įgyvendinimas
- Dėl HSM ir GTM komitetų narių atrankos.

11. Kito Valdybos posėdžio data.

Kito LMT Valdybos posėdžio data numatoma 2025 m. lapkričio 20 d.

Posėdžio dalyvių pasisakymų turinys svarstytais klausimais nedetalizuojamas.

Valdybos pirmininkas
Sekretorė

Eugenijus Butkus
Gabrielė Dailidaitė